

Wody powierzchniowe

Autor: Web master
12.05.2004.
Zmieniony 16.03.2008.

Rzeki Stan czystości wód objęty jest monitoringiem podstawowym. Obecnie 6200 km rzek jest kontrolowanych (od 1993 r.), wcześniej było więcej. Maksymalna długość rzek objętych monitoringiem to 17700 km (lata 70-tych). Na podstawie kilku % rzek nie można wysnuwać ogólnych wniosków. Stan zanieczyszczenia wód określa się na podstawie klas czystości: (I, II, III, NON). W Polsce wyróżnia się 2 kryteria według których ocenia się rzeki: 1. Kryterium fizykochemiczne oparte na badaniu 23 cech fizycznych. 2. Kryterium biologiczne – miano Coli typu fernalnego.

Lata				Długość odcinka objętego kontrolą				Kryterium fizykochemiczne			Kryterium biologiczne		
I	II	III	NON	I	II	III	NON	2000 Polska	6175	6,3	34,2	42,3	
17,2	-	4,3	34,6	61,1	2000 Wisła	3385	9,4	36,6	40,2	13,8	-	-	
7,3	43,1	49,6	2000 Odra	2790	2,6	31,3	44,8	21,3	-	0,7	24,3	75,0	

Tendencja ostatnich 10-ciu lat Poprawa jakości wody ocenianej na podstawie kryterium fizykochemicznego, o 50% wzrosła długość kontrolowanych odcinków w klasie II, około 10% wzrosła długość odcinków w klasie III, a o połowę zmniejszyła się długość rzek w NON. Biorąc pod uwagę kryterium biologiczne, w tym przypadku nie zaznacza się żadna poprawa w klasie I, o połowę zwiększyła się w klasie II, natomiast pogorszyła się sytuacja w klasie III. Porównanie dorzecza Wisły i Odry. W dorzeczu Wisły jako wód jest gorsza niż w dorzeczu Odry. Następuje jednak powolna poprawa jakości (szybciej pod względem kryterium fizykochemicznym niż biologicznym). Źródłami zanieczyszczeń tych rzek są: - zrzuty ścieków oczyszczonych ścieków komunalnych - zanieczyszczenia przemysłowe w tym kopalnictwo - zanieczyszczenia obszarowe z terenów wiejskich o nieuregulowanej gospodarce wodno-ściekowej Poprawa stanu wód wynika z: - ekonomizacji ceny wody - zmiany polityki gospodarki państwa na przemysł lekkiej - inwestycji w gospodarce wodno-ściekowej - zmiany w strukturze produkcji rolnej, wyrażające się mniejszą inwentaryzacją rolnictwa Do osiągnięcia klasy I i II mamy jeszcze ogólnie 60% wód w dorzeczu Wisły i 70% w dorzeczu Odry. Jeziora W Polsce jest około 9 tys. jezior o powierzchni powyżej 1 ha (ponad połowę kraju), a zaledwie 1032 jeziora mają powierzchnię większą niż 50 ha. W ramach państwowego monitoringu środowiska obejmuje się jedynie 15 jezior referencyjnych, pozostałe jeziora o powierzchni powyżej 50 ha, oraz niektóre mniejsze włączone są do monitoringu regionalnego. - 3% badanych jezior kwalifikuje się do klasy I - 20% badanych jezior ma wody pozaklasowe - 30% wody klasy II i 30% wody klasy III Tam gdzie nie zaznacza się poprawa jest niezauważalna lub minimalna, następuje natomiast znaczne pogorszenie wód, które stają się odbiornikami ścieków, następuje wzrost wydajności (więcej miogenów). Zbiorniki retencyjne. W Polsce jest ponad 1000 zbiorników mogących pomieścić prawie 3,5 mld m³ wody. Największym zbiornikiem jest Solina na Sanie. Pojemność zbiorników w Polsce odpowiada około 6% rocznych odpływów rzek. Generalnie jako wody w zbiornikach zaporowych jest zła, ponieważ zaznaczają się silne procesy eutrofizacyjne. Poprawa jakości wód w zbiornikach zaporowych to głównie poprawa stanu wód w ciekach. Duża ilość zbiorników jest nienajgorsza np. w górach. Podsumowanie W ostatnich latach widoczna jest systematyczna poprawa jakości wód. Aby ta tendencja była utrzymywana: - muszą być wprowadzane nowe technologie oczyszczania ścieków - należy zawracać i zamykać obiegi - ogromny zakres inwestycji na terenach wiejskich (oczyszczalnie, kanalizacje) - nawozy wolnorodządy – dolistne – nowe technologie nawożenia Wszystko co dostaje się do wód podziemnych, z czasem dostaje się do Bałtyku (chlorki 5 mln ton, cynk – 706 tys. ton, Cu – 110 tys. ton, azot ogólny 188 tys. ton). Efekt – Bałtyk staje się odbiornikiem ścieków, przy ujściach rzek osadzają się zanieczyszczenia o dużej gęstości, tworzy się delta, związki biogenne wchodzi do obiegu w Bałtyku, procesy rozkładu nie nadążają w skutek czego odkładają się różne związki chemiczne. Wiele miejsc w Bałtyku jest bez tlenia, kumulacja MC w łańcuchach pokarmowych.